

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

N° 199

SESSION DE 1933-1934

SÉANCE
du 8 Mai 1934VERGADERING
van 8 Mei 1934

ZITTINGSSJAAR 1933-1934

PROJET DE LOI

autorisant le Roi à assurer la régularité et le contrôle des opérations des officiers publics ou ministériels et des mandataires de justice, et à déterminer leurs honoraires.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MADAME, MESSIEURS,

Le Gouvernement a l'honneur de proposer à vos délibérations le projet d'une loi, l'autorisant à prendre des mesures propres à assurer la bonne gestion des biens détenus ou administrés, pour compte d'autrui, par des officiers publics ou ministériels ou en vertu d'un mandat de justice.

Il se réfère, pour la justification du texte, au rapport ci-annexé du Comité permanent du Conseil de Législation.

Ce projet, ayant en vue la protection de l'épargne, revêt un caractère d'urgence sur lequel le Gouvernement a le devoir d'attirer votre attention.

*Le Ministre de la Justice,
P.-E. JANSON*

Rapport du Comité permanent du Conseil de Législation⁽¹⁾.

C'est un fait constant que souvent la déconfiture d'un dépositaire de fonds, titres ou valeurs appartient

(1) Comité permanent du Conseil de législation :

Président, M. DUPRIEZ, professeur à l'Université de Louvain; Vice-Président, M. RESTEAU, avocat près la Cour de cassation; Membres, MM. CORNIL, avocat général à la Cour de cassation; DULLAERT, directeur général honoraire au Ministère de la Justice; HAYOT DE TERMICOURT, procureur général près la Cour d'appel de Bruxelles; MORELLE, président à la Cour d'appel de Bruxelles; SERVAIS, ministre d'Etat, procureur général honoraire près la Cour d'appel de Bruxelles, et SPEYER, professeur à l'Université de Bruxelles. — Collaborateurs pour l'examen de la comptabilité notariale, MM. BRAFFORT, professeur à l'Université de Louvain; et HAUCHAMPS, professeur à l'Université de Bruxelles.

WETSONTWERP

waarbij de Koning wordt gemachtigd tot het nemen van maatregelen met het oog op de regelmatigheid van en het toezicht over de verrichtingen van de openbare of ministeriële ambtenaren en van de gerechtelijke lasthebbers en tot het bepalen van hun honoraria.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

De Regeering heeft de eer U een wetsontwerp ter besprekking voor te leggen, waarbij zij wordt gemachtigd tot het nemen van de geschikte maatregelen met het oog een behoorlijk beheer van de goederen welke door openbare of ministeriële ambtenaren of krachtlens een gerechtelijke lastgeving voor een anders rekening bewaard of beheerd worden.

Voor de toelichting van den tekst verwijst zij naar het hierbijgaande verslag van het Vast Comiteit van den Raad van Wetgeving.

Dit ontwerp, dat ten doel heeft het gespaard vermogen te beschermen, vergt een dringende behandeling, waarop de Regeering zich verplicht voelt U te wijzen.

*De Minister van Justitie,
P.-E. JANSON*

Verslag van het Vast Comiteit van den Raad van Wetgeving⁽¹⁾.

Het is een vaststaand feit dat de staat van kennelijk onvermogen waarin een bewaarnemer van ander-

(1) Vast Comiteit van den Raad van wetgeving :

Voorzitter, de heer DUPRIEZ, professor aan de Universiteit te Leuven; Ondervoorzitter, de heer RESTEAU, advocaat bij het Hof van verbreking; Leden, de heren CORNIL, advocaat-generaal bij het Hof van verbreking; DULLAERT, eeredirecteur-generaal aan het Ministerie van Justicie; HAYOT DE TERMICOURT, procureur-generaal bij het Hof van beroep te Brussel; MORELLE, voorzitter van het Hof van beroep te Brussel; SERVAIS, minister van Staat, ecre-procureur-generaal bij het Hof van beroep te Brussel, en SPEYER, professor aan de Universiteit te Brussel. — Medewerkers met het oog op het onderzoek van de notarieele boekhouding, de heren BRAFFORT, professor aan de Universiteit te Leuven, en HAUCHAMPS, professor aan de Universiteit te Brussel.

nant à autrui et le préjudice qui en résulte, proviennent moins de la mauvaise foi initiale du dépositaire, que du désordre de ses affaires, de l'absence d'une comptabilité, de la confusion qui, à la faveur de ce désordre et de ce défaut de comptabilité, s'établit entre son patrimoine propre et ceux dont il n'a que la détention ou la gestion.

Lorsque ce dépositaire est un fonctionnaire public ou un mandataire de justice, l'État, qui lui donne l'investiture, a l'obligation d'assurer autant que possible la régularité de sa gestion du bien d'autrui. L'intérêt public le commande et aussi l'intérêt du fonctionnaire et du mandataire de la justice.

La Fédération des notaires de Belgique a compris ce double intérêt et elle a établi des dispositions, inspirées par le décret français des 30-31 janvier 1890 (D. P. 1890-IV, p. 7), déjà adoptées par les Chambres de discipline des notaires d'un grand nombre d'arrondissements et dont l'objet est double : tenue par les notaires d'une comptabilité régulière et complète; inspection périodique de cette comptabilité par des délégués de la Chambre.

Ces dispositions sont sans force obligatoire, puisque les Chambres de discipline n'ont pas qualité pour statuer par voie de règlement; leur application dépendra donc de la bonne volonté des notaires. Si l'on doit et si l'on peut compter que cette bonne volonté se rencontrera fréquemment, il serait peut-être teméraire d'affirmer qu'elle sera générale.

D'autre part, à côté des notaires, il existe d'autres dépositaires de biens d'autrui, à raison de leur fonction : les huissiers, à l'égard desquels l'article 657 du Code de procédure civile prescrit une mesure qui serait efficace, si les difficultés que présente le retrait de sommes déposées à la Caisse de dépôts et consignations ne faisaient pas obstacle à son application régulière, les mandataires de justice, à l'égard desquels, exception faite des curateurs de faillite, soumis à la surveillance du juge commissaire et des administrateurs d'aliénés, à l'égard desquels les garanties prévues par l'article 29 de la loi sur les aliénés se sont, en pratique, trop souvent révélées illusoires, aucune mesure n'est prise.

Le projet de loi ci-joint habilite le Gouvernement à prendre pour chacune des catégories de dépositaires dont il s'agit, des mesures appropriées de sauvegarde des biens qui leur sont confiés.

Il autorise aussi le Gouvernement à déterminer les honoraires dus aux personnes qui y sont visées, pour autant que ces honoraires ne soient pas déjà

mans geld, titels of waarden, en de uit dien staat voortspruitende nadelen vaak minder te wijten zijn aan een aanvankelijke kwade trouw van den bewaarnemer, dan aan den wanordelijken toestand van zijn zaken, aan het gebrek aan boekhouding, alsook aan het feit dat, tengevolge van die wanorde en van het gebrek aan boekhouding, verwarring ontstaat tus-schen zijn eigen bezit en het goed dat hij enkel onder zich heeft of waarvan hij enkel het beheer heeft.

Is die bewaarnemer een openbaar ambtenaar of een gerechtelijk lasthebber, dan is de Staat, die hem de opdracht toevertrouwt, gehouden in de maat van het mogelijke de regelmatigheid van zijn beheer over een anders goed te verzekeren. Zulks wordt geëischd door het openbaar belang, evenzeer als door het belang van den ambtenaar en van den gerechtelijken lasthebber.

Het Belgisch Verbond der notarissen heeft dat tweevoudig belang ingezien; naar het voorbeeld van het Fransch decreet van 30-31 Januari 1890 (D. P. 1890-IV, blz. 7), heeft het een regeling getroffen die door de tuchtkamers der notarissen van talrijke arrondissementen reeds werd aangenomen en die een tweevoudig doel beoogt : het houden van een regelmatige en volledige boekhouding door de notarissen; een periodiek onderzoek van die boekhouding door afgevaardigden van de Kamer.

De bepalingen van die regeling hebben geen bindende kracht, aangezien de tuchtkamers niet bevoegd zijn om door middel van verordeningen te beschikken : de toepassing er van zal dus afhangen van den goede wil der notarissen. Al moet en al kan men er op rekenen dat die goede wil vaak zal aanwezig zijn, toch ware het vermetel te beweren dat hij algemeen zijn zal.

Aan den anderen kant zijn er, benevens de notarissen, nog personen die een anders goed in bewaring hebben, op grond van hun ambt : zoo zijn de deurwaarders ten opzichte van wie artikel 657 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een maatregel voorschrijft die doeltreffend ware indien de regelmatige toepassing er van niet werd in den weg gestaan door de moeilijkheden verbonden aan het afhalen van de in de deposito- en consignatiekas belegde sommen; zoo zijn nog de gerechtelijke lasthebbers, ten opzichte van wie — met uitzondering van de faillissementscurators, die onder het toezicht van den rechter-commissaris staan, en van de bewindvoerders over krankzinnigen jegens wie de bij artikel 29 der wet op de krankzinnigen voorziene waarborgen in de praktijk al te vaak denkbeeldig bleken — geen enkele maatregel werd getroffen.

Het hierbijgaande wetsontwerp verleent aan de Regeering de bevoegdheid om, ten opzichte van ieder van de bedoelde categoriën van bewaarnemers, de geschikte maatregelen te nemen met het oog op de veiling van het hun toevertrouwd bezit.

Het machtigt eveneens de Regeering om de honoraria van de er in bepaalde personen vast te stellen, voor zoover die honoraria niet reeds door de wet of

fixés par la loi ou par disposition réglementaire prise en vertu de la loi. Il s'agit particulièrement des administrateurs provisoires d'aliénés et des séquestrés judiciaires dont la rémunération est actuellement établie suivant des traditions et des pratiques variables et sans base légale précise.

PROJET DE LOI

LÉOPOLD III, ROI DES BELGES,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

Le Roi est autorisé à :

1° Prescrire toutes mesures utiles pour assurer la régularité et le contrôle des opérations des officiers publics et ministériels qui, en raison de leur profession, détiennent ou administrent des biens appartenant à autrui, ainsi que de toutes personnes qui, en vertu d'un mandat de justice, détiennent ou administrent des biens appartenant à autrui;

2° Déterminer, lorsqu'ils ne sont pas réglés par des dispositions légales, les honoraires dus par les parties aux dits officiers et mandataires de justice.

Donné à Bruxelles, le 5 mai 1934.

door een krachtens de wet genomen verordening werden bepaald. Het geldt hier inzonderheid de voorlopige bewindvoerders over de krankzinnigen en de gerechtelijke sequesters wier vergoeding thans wordt berekend volgens veranderlijke tradities en gebruiken die op geen duidelijken wettelijken grondslag berusten.

WETSONTWERP

LÉOPOLD III, KONING DER BELGEN,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Justitie is belast, in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp aan te bieden waarvan de inhoud volgt :

Eenig artikel.

De Koning is gemachtigd :

1° Tot het voorschrijven van alle gepaste maatregelen met het oog op de regelmatigheid van en het toezicht over de verrichtingen van de openbare en ministeriële ambtenaren die, op grond van hun beroep, aan een ander toebehoorende goederen onder zich hebben of beheeren, alsmede van een ieder die, krachtens een gerechtelijke lastgeving, aan een ander toebehoorende goederen onder zich heeft of beheert;

2° Tot het vaststellen van de door partijen aan voornoemde ambtenaren en gerechtelijke lasthebbers verschuldigde honoraria, wanneer deze door geen wetsbepalingen zijn geregeld.

Gegeven te Brussel, den 5e Mei 1934.

LÉOPOLD

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

P.-E. JANSON

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Justitie,